

OPINIE

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

552. SESJA PLENARNA EKES-U (+ WIDEOKONFERENCJA INTERACTIO), 10.6.2020–11.6.2020

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Jednolity rynek dla wszystkich”**(opinia rozpoznawcza)**

(2020/C 311/02)

Sprawozdawca generalny: **Antonio LONGO**

Wniosek o konsultację	Pismo od prezydencji chorwackiej w Radzie UE, 10.9.2019
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Decyzja Prezydium	24.9.2019
Data przyjęcia na sesji plenarnej	10.6.2020
Sesja plenarna nr	552
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	224/1/2

1. Wnioski i zalecenia ⁽¹⁾

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) jest zdania, że jednolity rynek europejski we wszystkich swych wymiarach (gospodarczym, społecznym i środowiskowym) jest fundamentem społecznej gospodarki rynkowej. Stanowi kluczowy element harmonijnej i zrównoważonej integracji europejskiej i służy przywróceniu zaufania obywateli do UE, tworzeniu nowych miejsc pracy, osiągnięciu bardziej konkurencyjnej gospodarki i umocnieniu roli Europy na świecie.

1.2. EKES uważa, że osiągnięcie celów Europejskiego Zielonego Ładu mogłoby w zasadniczy sposób przyczynić się do rozwoju jednolitego rynku ukierunkowanego na przyszłość.

1.3. Jest przekonany, że jednolity rynek ukierunkowany na przyszłość musi zasnadać się na solidnej podstawie gospodarczej powiązanej z silnym wymiarem społecznym. Podkreśla potrzebę pozytywnej konwergencji i skuteczniejszej polityki społecznej – zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich.

1.4. Jego zdaniem nowe, zintegrowane i wybiegające w przyszłość podejście do jednolitego rynku we wszystkich stosownych obszarach polityki, a także do usuwania pozostałych nieuzasadnionych przeszkód – bez tworzenia nowych – musi skupiać się na obywatelach, konsumentach, pracownikach i przedsiębiorstwach jako kluczowych podmiotach kształtujących, weryfikujących i monitorujących cały ten proces.

⁽¹⁾ W dniu 10 marca 2020 r. Komisja opublikowała komunikaty „Długofalowy plan działania na rzecz lepszego wdrażania i egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku” oraz „Określenie i usuwanie barier na jednolitym rynku”.

1.5. Według EKES-u należy przedsięwziąć znaczne wysiłki w celu podniesienia poziomu umiejętności cyfrowych i zrozumienia zagrożeń i możliwości związanych z zarządzaniem danymi, co pozwoli obywatelom uczestniczyć w procesach decyzyjnych dotyczących przyszłości i zrozumieć związany z tym potencjał, a także istniejące ograniczenia.

1.6. Należy unikać nadmiernie rygorystycznego wdrażania oraz braku transpozycji i wdrożenia dyrektyw UE w obszarach regulacji kluczowych dla przedsiębiorstw, ponieważ uniemożliwiają one firmom – zwłaszcza małym oraz mikroprzedsiębiorstwom – pełne wykorzystanie zalet jednolitego rynku, również w kontekście *Small Business Act*.

1.7. EKES uważa, że należy wzmocnić infrastrukturę zarządzania jednolitym rynkiem za pomocą proaktywnego włączenia do niej zorganizowanych podmiotów reprezentujących obywateli, konsumentów i przedsiębiorstwa. Należy zwłaszcza uwzględnić obywateli znajdujących się w trudnej sytuacji lub zagrożonych dyskryminacją, a także gospodarkę społeczną oraz mikro- i małe przedsiębiorstwa w celu opracowania uproszczonych i przyjaznych dla użytkownika koncepcji oraz terminowego, przejrzystego i skutecznego wdrażania i stosowania.

1.8. Zdaniem EKES-u należy wzmocnić międzynarodowy wymiar jednolitego rynku w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu. Trzeba zwiększyć nadzór rynkowy, aby zapobiec wprowadzaniu na rynek europejski produktów nielegalnych, podrobionych bądź niespełniających norm środowiskowych, społecznych i norm w zakresie bezpieczeństwa, które napływają z krajów trzecich za pośrednictwem rosnącego handlu elektronicznego, tak by przeciwstawić się nieuczciwej konkurencji.

1.9. EKES usilnie wzywa do wzmocnienia europejskiego systemu normalizacji technicznej, który ma zasadnicze znaczenie dla jednolitego rynku, zwłaszcza w odniesieniu do norm technicznych, społecznych, środowiskowych i w zakresie bezpieczeństwa. Dałoby to obywatelom, konsumentom i przedsiębiorstwom – zwłaszcza małym i mikroprzedsiębiorstwom – jasny ogólny zarys zasad i procedur i zagwarantowałoby im zrównoważony i skuteczny udział w procesie normalizacji.

1.10. EKES wzywa do uwzględnienia interesów konsumentów w procesie REFIT, w środowisku cyfrowym oraz w zakresie bezpieczeństwa towarów i usług, a także do wzmocnienia środków ograniczających ubóstwo energetyczne i konsumpcyjne, co zapewniłoby wszystkim Europejczykom dostęp do produktów spożywczych i leczniczych oraz usług podstawowych. Należy stworzyć odpowiednie zachęty na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym, by wspierać nowe paradygmaty celów zrównoważonego rozwoju.

1.11. Komitet podkreśla znaczenie zainauguowania w terenie solidnej kampanii europejskiej w zakresie publikacji i interaktywnych informacji, obejmującej sieć dobrze nagłośnionych ośrodków rozpowszechniania informacji.

1.12. EKES uważa, że należy stworzyć pracownikom sprawiedliwe warunki korzystania z rzeczywistej swobody przemieszczania się, a także ze swobody przedsiębiorczości i podejmowania pracy na całym jednolitym rynku, zwłaszcza w regionach przygranicznych. Konieczne jest lepsze wdrożenie dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych⁽²⁾ oraz podjęcie ogromnych wspólnych wysiłków w zakresie zasobów finansowych i strukturalnych na szczeblu europejskim, by zapewnić uczenie się przez całe życie i ustawiczne szkolenie zasobów ludzkich w dziedzinie nowych umiejętności i kwalifikacji.

2. Kontekst opinii

2.1. **Jednolity rynek we wszystkich swych wymiarach (gospodarczym, społecznym i środowiskowym) plasuje się w centrum integracji europejskiej** i jest jednym z fundamentów społecznej gospodarki rynkowej na naszym kontynencie oraz nowej strategii zrównoważonego wzrostu, zgodnie z nowym Europejskim Zielonym Ładem⁽³⁾.

2.2. Należy zatem podejmować **stałe wysiłki, by zapewnić dalsze wzmocnienie jednolitego rynku**, gdyż tylko jego pełne urzeczywistnienie pozwoli przywrócić zaufanie obywateli do projektu europejskiego, stworzyć nowe miejsca pracy, osiągnąć bardziej konkurencyjną gospodarkę i zagwarantować Europie większą rolę na świecie.

⁽²⁾ Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22).

⁽³⁾ COM(2019) 640 final.

2.3. Proces urzeczywistniania jednolitego rynku wymaga zintegrowanego podejścia umożliwiającego zarządzanie procesem łączącym wszystkie stosowne polityki i wymiary w ramach spójnej i długoterminowej wizji z myślą o sprostaniu obecnym i pojawiającym się na szczeblu globalnym wyzwaniom technologicznym oraz wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju⁽⁴⁾. Plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy będzie miał decydujące znaczenie dla osiągnięcia tego celu⁽⁵⁾.

2.4. **Przedsiębiorstwa (zwłaszcza małe i mikroprzedsiębiorstwa) oraz obywatele muszą znaleźć się w centrum tego procesu** i aktywnie angażować się w budowę **jednolitego rynku wytrzymującego próbę czasu**; przy czym przyjęte podejście musi być w większym stopniu ukierunkowane na użytkowników i w dużej mierze oparte na dogłębnej analizie faktów i potrzeb. Należy znieść obecną zależność od państw trzecich w przypadku niektórych artykułów pierwszej potrzeby i dostaw leków.

3. Przeszkody w urzeczywistnieniu jednolitego rynku

3.1. Poniżej określono warunki, które należy spełnić w celu rozwiązania ewidentnych problemów, które wciąż pojawiają się w procesie budowania jednolitego rynku, oraz zidentyfikowano bariery w jego urzeczywistnieniu.

3.2. Warunki wstępne

Następujące przesłanki muszą zostać spełnione, by zapewnić wszystkim równe warunki dostępu do jednolitego rynku i do korzystania z niego:

- a) pełna i terminowa transpozycja przepisów jednolitego rynku oraz zniesienie deficytu transpozycji, jednolite i spójne stosowanie przepisów UE oraz zapewnienie wszystkim łatwego, przejrzystego i przyjaznego dla użytkownika dostępu do nich, bez nadmiernie rygorystycznego wdrażania;
- b) skuteczne wdrożenie jednolitego rynku w zakresie gazu, energii elektrycznej, infrastruktury cyfrowej i transportu;
- c) powszechny i pełen dostęp do jednolitego rynku oferującego usługi i dobra wszystkim obywatelom podatnym na zagrożenia lub znajdującym się w niekorzystnej sytuacji, takim jak osoby z niepełnosprawnością lub zagrożone ubóstwem;
- d) zharmonizowane mechanizmy nadzoru rynku, na przykład w zakresie bezpieczeństwa produktów chemicznych, efektywności energetycznej oraz efektywności środowiskowej produktów; w pełni funkcjonujące mechanizmy wzajemnego uznawania;
- e) sprawne funkcjonowanie i zharmonizowanie rynku surowców wtórnych i produktów o zamkniętym cyklu życia, by ułatwić przepływ produktów wycofanych z eksploatacji;
- f) pełne wdrożenie ram dotyczących wysokich standardów technicznych i regulacyjnych, zwłaszcza w zakresie norm środowiskowych i społecznych, szkolenie nabywców publicznych i zainteresowanych przedsiębiorstw w zakresie stosowania nowych przepisów w ramach programu na rzecz jednolitego rynku; działania uświadamiające na temat kupowania produktów lokalnych (zasada „zero kilometrów”) w celu ustabilizowania gospodarek regionalnych i zmniejszenia ich oddziaływania na środowisko;
- g) wspólne normy dotyczące zamówień publicznych i spójne kryteria zakupów w całej UE w celu udzielania zielonych i sprzyjających włączeniu społecznemu zamówień;
- h) zintegrowany ekosystem cyfrowy na poziomie UE, w ramach którego stosowano by nowe modele działalności gospodarczej, dystrybucji i konsumpcji oraz tworzono by nowe relacje w ramach publicznej administracji elektronicznej;
- i) zintegrowane i rozwinięte rynki kapitałowe zapewniające łatwy i powszechny dostęp do usług finansowych;
- j) sprawiedliwa gospodarka oparta na danych, zapewniająca dostępność i mobilność danych oraz łatwość dostępu do nich w ramach jednolitego rynku, przy jednoczesnej ochronie bezpieczeństwa i prywatności obywateli, konsumentów i przedsiębiorstw;
- k) europejska chmura dla nauki wykorzystująca dane pozyskiwane z publicznych i prywatnych ośrodków badawczych wspieranych z funduszy europejskich;
- l) w pełni zintegrowany rynek usług obejmujący usługi logistyczne i sieciowe;

⁽⁴⁾ 9743/19 COMPET 437 MI 487.

⁽⁵⁾ EESC-2020-00463 – Opinia ECO/505 (sprawozdawca: Carlos Trias Pintó) (zob. s. 63 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- m) skuteczne zabezpieczenia przeciwko dumpingowi socjalnemu i podatkowemu;
- n) konieczność dokonywania przez instytucje UE i bezpośrednio zainteresowane podmioty dokładnej oceny i analizy skutków regulacji dotyczących przedsiębiorstw przed wszelką zmianą istniejących przepisów lub proponowaniem nowych;
- o) promowanie wszystkich rodzajów przedsiębiorczości w różnych dziedzinach polityki i prawodawstwa UE w celu wzmocnienia gospodarek państw członkowskich, w tym ochrona mikro- i małych przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw gospodarki społecznej.

3.3. Bariery ⁽⁶⁾

3.3.1. **Znaczące przeszkody** w funkcjonowaniu obecnego jednolitego rynku, postrzegane przez obywateli, konsumentów i przedsiębiorstwa, obejmują:

- a) **złożone procedury administracyjne**: prawodawstwo jednolitego rynku zbyt często zawiera zasady i procedury, które są trudne do zrozumienia i przestrzegania przez użytkowników końcowych;
- b) **różnice w normach technicznych poszczególnych krajów**: wzrasta liczba krajowych przepisów technicznych, o czym świadczy coraz większa liczba powiadomień o wprowadzaniu regulacji – co roku wpływa około 700 tego rodzaju powiadomień w odniesieniu do towarów;
- c) **trudności w dostępie do informacji na temat norm i wymogów**: jednolity portal cyfrowy stanowi krok we właściwym kierunku w pomaganiu biznesom, zwłaszcza mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom, w uzyskiwaniu dostępu do odpowiednich informacji, ale wciąż istnieje mnogość punktów kontaktowych, **punkt kompleksowej obsługi w każdym państwie członkowskim** mogłoby dostarczać lepszych wskazówek dotyczących przepisów, procedur i wymaganych dokumentów oraz organów, z którymi należy się kontaktować;
- d) **brak koordynacji między poszczególnymi poziomami nadzoru rynkowego**: nadzór ten leży w gestii państw członkowskich i regionów, co może prowadzić do różnych poziomów nadzoru i powodować zakłócenia między produktami już dostępnymi na jednolitym rynku a tymi, które są dopiero wprowadzane;
- e) **nadmernie rygorystyczne wdrażanie oraz brak transpozycji i wdrażania dyrektyw UE w obszarach regulacji mających zasadnicze znaczenie dla przedsiębiorstw**, co prowadzi do powstania złożonej mozaiki regulacyjnej na jednolitym rynku i uniemożliwia – przede wszystkim MŚP i mikroprzedsiębiorstwom – czerpanie korzyści z całego jednolitego rynku;
- f) **brak mechanizmów szkolenia i współpracy**, które dałyby właściwym władzom publicznym, obywatelom, konsumentom i zainteresowanym przedsiębiorstwom solidną i spójną wiedzę o (potencjalnie) obowiązujących przepisach;
- g) **niedoskonałości w zapewnianiu jedności rynku** w kluczowych sektorach, takich jak gaz, energia elektryczna, infrastruktura cyfrowa i transport.

4. Jednolity rynek jako kluczowy element nowego programu strategicznego UE

4.1. EKES jest przekonany, że jednolity rynek służący wszystkim obywatelom jest kluczowym elementem integracji europejskiej zdolnym przywrócić zaufanie obywateli do UE, tworzyć miejsca pracy, budować konkurencyjną gospodarkę i utrzymać wpływ Europy na świecie.

4.2. EKES uważa, że osiągnięcie celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym na przykład nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym ⁽⁷⁾ i strategii polegającej na dążeniu do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, mogłoby znacząco przyczynić się do rozwoju jednolitego rynku ukierunkowanego na przyszłość.

⁽⁶⁾ W dniu 10 marca 2020 r. Komisja opublikowała ważny komunikat w sprawie określenia i usuwania barier na jednolitym rynku (COM(2020) 93 final).

⁽⁷⁾ COM(2020) 98 final, przedstawiony dnia 11 marca 2020 r.

4.3. EKES wyraża zadowolenie, że proces ten uznano za **jeden z czterech głównych priorytetów programu strategicznego na lata 2019–2024** ⁽⁸⁾ i że „włączono go do cyklu semestru po raz pierwszy” ⁽⁹⁾.

4.4. EKES jest zdania, że w ramach nowego, zintegrowanego i wybiegającego w przyszłość podejścia do jednolitego rynku we wszystkich stosownych dziedzinach polityki należy nie tylko **skupić się na obywatelach, konsumentach, pracownikach i przedsiębiorstwach** jako podmiotach odnoszących korzyść z osiągnięcia wyznaczonych celów, ale należy przyznać im pierwszoplanową rolę w opracowywaniu, weryfikowaniu i monitorowaniu tego procesu. Proces ten musi opierać się na faktycznych potrzebach tych podmiotów i należy go usprawnić i uczynić łatwo dostępnym oraz łatwym do zastosowania.

4.5. EKES podkreśla potrzebę **dogłębnego uproszczenia procedur administracyjnych** i zwraca uwagę na kwestię proporcjonalności. MŚP i mikroprzedsiębiorstwa ponoszą wysokie koszty bez pewności, że działają zgodnie z przepisami. Wdrażanie *Small Business Act* i zasady „najpierw myśl na małą skalę” powinno być priorytetem uwzględnionym w krótkoterminowym programie politycznym w ramach strategii na rzecz MŚP i mikroprzedsiębiorstw. Analiza łącznego wpływu szeregu przepisów na przedsiębiorstwa powinna stać się faktycznym elementem procesu stanowienia prawa.

4.6. Należy rozpocząć proces wspierania cyfryzacji i intensywnego budowania zdolności wszystkich zainteresowanych stron, a także uruchomić jednolity rynek usług w sposób sprawiedliwy i przejrzysty.

4.7. W celu urzeczywistnienia jednolitego rynku ukierunkowanego na przyszłość należy przedsięwziąć znaczne wysiłki, by podnieść poziom umiejętności cyfrowych, uzyskać lepszy wgląd w dane i zarządzanie nimi oraz umożliwić obywatelom i małym przedsiębiorstwom udział w tych procesach. Należy uznać, że mamy do czynienia ze złożoną i niepewną sytuacją i wykształcić indywidualną i społeczną odporność, by sprostać tym wyzwaniom i lepiej zrozumieć potencjał i granice platform cyfrowych oraz ich podstawowe modele biznesu i zarządzania, by chronić się przed manipulacją.

4.8. Potrzebujemy również **infrastruktury zarządzania jednolitym rynkiem, która – choć oparta na istniejących unijnych narzędziach zarządzania (np. SOLVIT, IMI, portal „Twoja Europa – Porady”, tabela wyników jednolitego rynku)** – byłaby wzmocniona na szczeblu unijnym i krajowym poprzez proaktywne włączanie organizacji reprezentujących obywateli, konsumentów i przedsiębiorstwa, z myślą o wypracowaniu uproszczonych i przyjaznych dla użytkownika koncepcji. Konieczne jest terminowe, przejrzyste i skuteczne wdrożenie i zastosowanie przepisów dotyczących jednolitego rynku w celu pomyślnego przejścia do cyfrowej, sprawnej, spójnej, wyważonej i zrównoważonej Europy.

4.9. Należy **wzmocnić nadzór rynku**, by zapobiec wprowadzaniu na rynek europejski nielegalnych i podrobionych produktów z państw trzecich za pośrednictwem handlu elektronicznego, tak by ukrócić nieuczciwą konkurencję i uniknąć zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów. Istnieje pilna potrzeba lepszego uświadamiania konsumentów w tym zakresie.

5. Jednolity rynek a obywatele

5.1. **Obywatele muszą znaleźć się w centrum całego procesu tworzenia jednolitego rynku ukierunkowanego na przyszłość** – nie tylko jako główni adresaci i beneficjenci jego osiągnięć, ale również jako aktywni uczestnicy tego procesu, przy uwzględnieniu ich potrzeb i oczekiwań.

5.2. We wcześniejszej opinii ⁽¹⁰⁾ EKES podkreślił potrzebę wprowadzenia **„szerokiego planu na rzecz edukacji i szkoleń cyfrowych**, tak aby wszyscy obywatele uzyskali narzędzia poznawcze, aby jak najlepiej przejść do korzystania z nowych narzędzi”.

5.3. Należy zaangażować wszystkich obywateli europejskich na każdym etapie, zwłaszcza tych podatnych na zagrożenia lub dyskryminację. Osoby z niepełnosprawnościami lub zagrożone ubóstwem muszą mieć zapewniony dostęp do usług i towarów zgodnie z dyrektywą (UE) 2019/882 ⁽¹¹⁾ i innymi zobowiązaniami prawnymi, na przykład Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

5.4. EKES uważa, że ważne jest uruchomienie solidnej europejskiej kampanii w zakresie publikacji i interaktywnych informacji w ramach sieci dobrze nagłośnionych ośrodków rozpowszechniania informacji rozmieszczonych w centralnych i peryferyjnych węzłach intermodalnych jednolitego rynku, aby wspierać proaktywne zaangażowanie społeczeństwa przy uwzględnieniu jego sugestii, istniejących trudności oraz rozwiązań i aktywnym wsparciu ze strony zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

⁽⁸⁾ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/>

⁽⁹⁾ IP/19/6770, 17.12.2019.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 102.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70.

6. Jednolity rynek a pracownicy

6.1. EKES jest przekonany, że jednolity rynek ukierunkowany na przyszłość musi zasadzać się na **solidnej podstawie gospodarczej powiązanej z silnym wymiarem społecznym** ⁽¹²⁾. Ponadto „zawsze podkreśla potrzebę pozytywnej konwergencji i bardziej skutecznej polityki społecznej – zarówno na poziomie UE, jak i państw członkowskich” ⁽¹³⁾, oraz opracowania „jasnego i skoordynowanego planu działania określającego priorytety w zakresie wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych i stosowania obowiązujących praw i norm socjalnych”.

6.2. EKES ponownie podkreśla, że „poprzez nowy proces europejskiego semestru należy osiągnąć cele społeczne, monitorując braki w równowadze społecznej. Ponadto trzeba wprowadzić **nowe i wymierne wskaźniki** wraz z ukierunkowanymi zaleceniami dla poszczególnych krajów” ⁽¹⁴⁾. Należy także unikać nadmiernych różnic, które (choć odzwierciedlają specyfikę sytuacji w poszczególnych krajach) mogą prowadzić do dumpingu socjalnego i zakłócać równe warunki działania na całym jednolitym rynku europejskim.

6.3. Zdaniem EKES-u należy stworzyć pracownikom sprawiedliwe warunki korzystania z rzeczywistej swobody przemieszczania się na całym jednolitym rynku, zwłaszcza w regionach przygranicznych. Konieczne jest lepsze wdrożenie dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ⁽¹⁵⁾ oraz podjęcie ogromnych wspólnych wysiłków w zakresie zasobów finansowych i strukturalnych na szczeblu europejskim na rzecz uczenia się przez całe życie i ustawicznego szkolenia zasobów ludzkich w dziedzinie nowych umiejętności i kwalifikacji.

6.4. EKES po raz kolejny podkreśla, że „zmiany, jakie nowe technologie, sztuczna inteligencja i duże zbiory danych niosą ze sobą w dziedzinie procesów produkcyjnych i, ogólnie, gospodarki, wpłyną również zasadniczo na rynek pracy” i że ważne jest, „aby procesy te zachodziły w ramach owocnego **dialogu społecznego**, przy jednoczesnym poszanowaniu **praw i jakości życia pracowników**” ⁽¹⁶⁾. Ważne jest również, by uniknąć pułapek powodujących ubóstwo i niepewność zatrudnienia.

6.5. EKES jest zdania, że zrównoważony rozwój wymaga przedsięwzięcia **istotnych wspólnych wysiłków, by zapewnić zasoby finansowe i strukturalne na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym na rzecz uczenia się przez całe życie i ustawicznego szkolenia zasobów ludzkich w zakresie nowych ekologicznych i cyfrowych umiejętności i kwalifikacji dopasowanych** do zmieniających się rynków pracy w świetle nowego Europejskiego Zielonego Ładu.

7. Jednolity rynek a konsumenci

7.1. **Polityka ochrony konsumentów jest zasadniczym elementem procesu urzeczywistniania jednolitego rynku** ukierunkowanego na interesy społeczeństwa i zdolnego angażować obywateli w proces integracji europejskiej. Zdaniem EKES-u należy uczynić więcej dla zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów w sytuacji, gdy podmioty nie przestrzegają przepisów, a obecne fragmentaryczne ich stosowanie i utrzymujące się różnice między państwami członkowskimi nie ulegają zmniejszeniu.

7.2. EKES wzywa do uwzględnienia interesów konsumentów w **procesie REFIT**, w środowisku cyfrowym oraz w zakresie bezpieczeństwa towarów i usług, a także do wzmocnienia środków służących ograniczeniu ubóstwa energetycznego i konsumpcyjnego, co zwiększyłoby dostęp wszystkich Europejczyków do produktów spożywczych i leczniczych oraz do usług podstawowych.

7.3. Należy rozwiązać problem **różnego traktowania** konsumentów przez poszczególne kraje odnośnie do takich kwestii jak ceny oraz warunki sprzedaży i dostawy w ramach zakupów bezpośrednich lub handlu elektronicznego. Wciąż szczególnie istotny jest problem blokowania geograficznego.

7.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje informacje na temat wyników w zakresie ochrony konsumentów pozyskanych za pośrednictwem **platformy internetowej rozstrzygania sporów** ⁽¹⁷⁾, ale pragnąłby, aby „wzmocniono narzędzia – zwłaszcza transgraniczne – w zakresie pozasądowego rozstrzygania sporów”.

7.5. EKES jest przekonany, że **przejrzystość i porównywalność informacji** mają zasadnicze znaczenie dla umożliwienia konsumentom inteligentnych wyborów, również pod względem wpływu na środowisko i zrównoważoności.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 353 z 18.10.2019, s. 23.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 13 z 15.1.2016, s. 40; Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145 i Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 135.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 14 z 15.1.2020, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Zob. przypis 2.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 353 z 18.10.2019, s. 6.

⁽¹⁷⁾ Według informacji udzielonych przez komisarz Věře Jourovą w pierwszym roku funkcjonowania platformy rozstrzygnięto ponad 24 tys. sporów.

8. Jednolity rynek a przedsiębiorstwa

8.1. Zdaniem EKES-u zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw w odniesieniu do pełnego urzeczywistnienia jednolitego rynku wymaga:

8.1.1. dalszego **otwierania i integracji rynków towarów i usług**, w tym usług logistycznych i sieciowych, by uwolnić pełen potencjał gospodarczy UE oraz stworzyć solidną podstawę globalnej konkurencji w długiej perspektywie; należy przy tym chronić i wspierać różnorodność i pluralizm w sektorze handlu detalicznego ⁽¹⁸⁾;

8.1.2. przyspieszenia cyfryzacji będącej zasadniczym czynnikiem europejskiej konkurencyjności, co oznacza stworzenie ram ułatwiających wprowadzanie technologii cyfrowych; w ramach programów skierowanych do MŚP i mikroprzedsiębiorstw należy respektować kulturę właściwą tego rodzaju przedsiębiorstwom i angażować ich organizacje przedstawicielskie na szczeblu lokalnym;

8.1.3. podejmowania większej liczby inicjatyw umożliwiających mikro – i małym przedsiębiorstwom nabywanie podstawowych i średnio zaawansowanych umiejętności cyfrowych; wymaga to także zapewnienia im różnorodnych rozwiązań technologicznych, jak również opracowania – w ramach kompleksowej strategii – sprawiedliwych zasad w zakresie dostępu do danych, ich swobodnego przepływu i odpowiedzialności;

8.1.4. stworzenia **ram regulacyjnych i finansowych sprzyjających inwestycjom** w infrastrukturę, z myślą o znacznym ulepszeniu infrastruktury fizycznej i cyfrowej i zapewnieniu jej interoperacyjności, a także innowacji i elastyczności umożliwiającej przedsiębiorstwom dostosowanie się do szybko zmieniającego się świata i wspierania nowych modeli biznesowych; zapewnienia neutralności technologicznej poprzez wprowadzanie przepisów dotyczących jednolitego rynku, które ułatwiłyby wejście na rynek dzięki ograniczaniu przeszkód;

8.1.5. nadania priorytetu zasadom **lepszego stanowienia prawa** oraz ich praktycznemu wdrażaniu z myślą o tym, by jednolity rynek był najlepszym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej i wykonywania pracy.

8.2. Należy zwrócić szczególną uwagę na **różnice między krajowymi systemami podatkowymi**. EKES uważa, że należy zwalczać dumping socjalny i podatkowy na jednolitym rynku, ponieważ zakłóca on konkurencję i prowadzi do nieuzasadnionego przenoszenia produkcji.

8.3. Równie istotne jest **zlikwidowanie luk infrastrukturalnych i regulacyjnych** we wzajemnych połączeniach między rynkami lokalnymi w ramach jednolitego rynku, zwłaszcza w takich kluczowych sektorach jak gaz, energia elektryczna i transport, gdyż luki te utrudniają uczciwą i przejrzystą konkurencję.

8.4. EKES podkreśla potrzebę wzmocnienia europejskiego systemu normalizacji, szczególnie w odniesieniu do norm technicznych, socjalnych, środowiskowych i w zakresie bezpieczeństwa, tak by firmy, szczególnie mikro- i małe przedsiębiorstwa, miały jasny obraz przepisów i procedur, których należy przestrzegać, oraz aby wszystkie zainteresowane strony mogły w zrównoważony i skuteczny sposób uczestniczyć w procesie normalizacji.

Bruksela, dnia 10 czerwca 2020 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 41.